

FOAIA POPORULUI

Prețul abonamentului:

Pe un an . . . . . 4 coroane.
Pe o jumătate de an . . . . . 2 coroane.
Pentru România 10 lei anual.

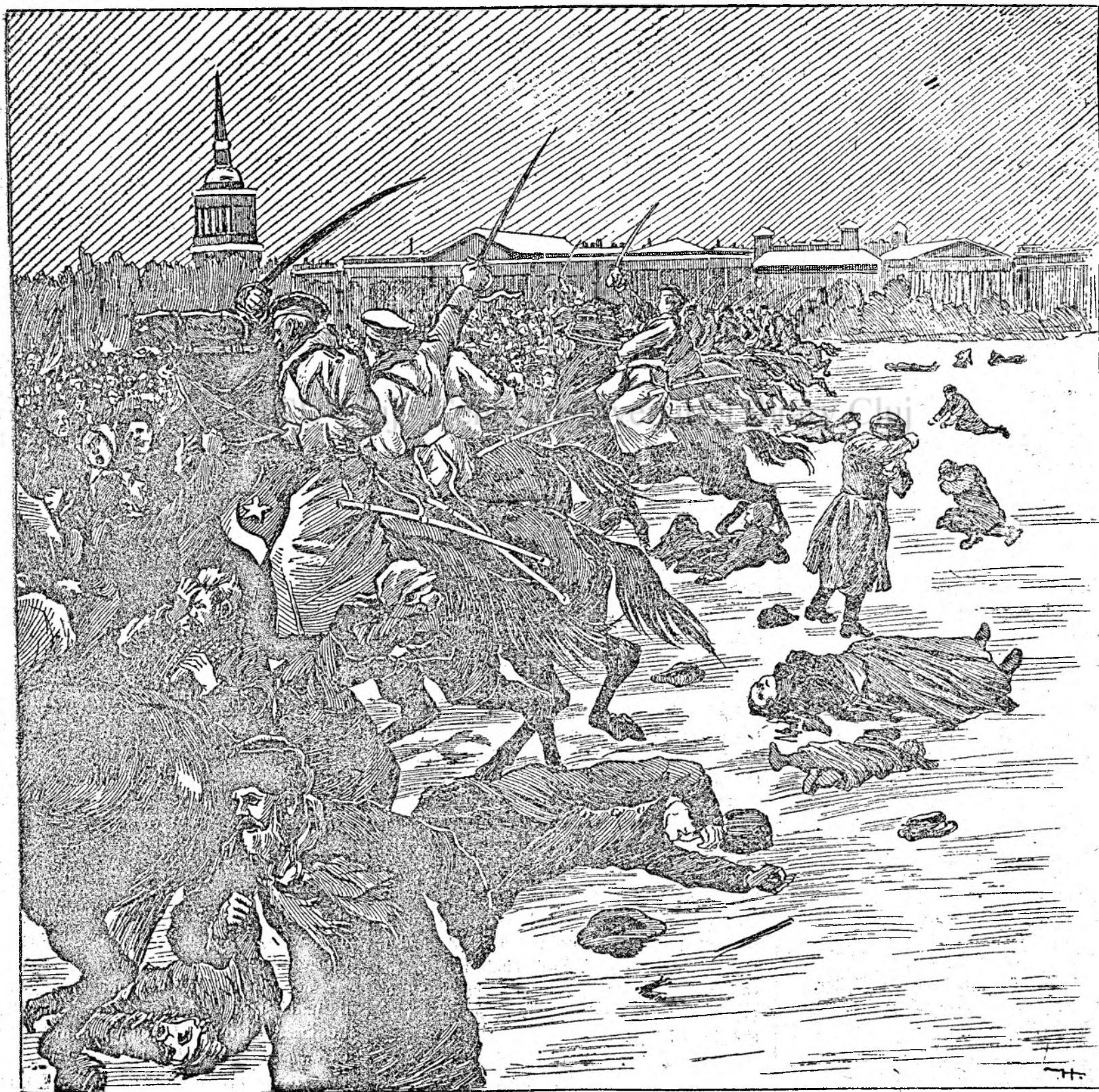
Abonamentele se fac la „Tipografia” Iosif Marschall, Sibiu

Apare în fiecare Duminică

INSERATE:

se primesc la **biroul administrației**, (str. Măcelarilor nr. 12).
Un șir garmond prima-dată 14 bani, a doua-oraă 12 bani a treia-oraă 10 bani.

Zilele sângeroase în S.-Petersburg.

Grevele muncitorilor din Rusia și tulburările, cari s'au ivit în multe orașe, cum și în S. Petersburg, în 22 Ianuarie c.

În numărul trecut am dat o ilustrație din întâmplările acelei zile sângeroase din S. Petersburg.

În ea se vedea, că muncitorilor le-a ținut calea infanteria la poartă Narva și acolo a fost o mare încăierare. În alte părți ale orașului

au fost comandați contra muncitorilor căzaci călări. Aceștia sînt grozavi, cînd se aruncă călări în mulțime, bătînd pe oameni cu biciurile sau tăindu-i cu săbiile scoase. Mulțimea fugea înspăimîntată în toate părțile, dar mulți au căzut jertfă, fiind uciși și răniți.

Ilustrația noastră de azi ne arată un astfel de atac al sălbaticilor Căzaci.

Atacul acesta s'a întîmplat înaintea palatului ministerului de marină. Căzaci s'au aruncat cu

furie asupra mulțimii, tăind cu săbiile scoase pe toți, ce-i ajungeau, ori erau muncitori ori nu. Ulița a fost curățită de muncitori, dar în urma Căzacilor au rămas uciși și stăciți o grămadă de bărbați, femei și copii, zdrobiți de copitele cailor și tăiați de săbii, cum se vede în ilustrație.

De preste săptămână.

Crisa ministerială din Ungaria dăinuiește. — Kossuth a fost în audiență la Majestatea Sa. — Dieta s'a deschis. — S'au făcut câteva alegeri suplinoare.

— În România s'au început alegerile de deputați.

— În Rusia s'au mai liniștit grevele și tulburările. În S.-Petersburg durează greva. S'a pus la cale introducerea de reforme.

— În Margiuria au fost mai multe ciocniri între Ruși și Japonezi. Earăși se vorbește de venirea lui Kuropatkin acasă.

Un așezământ de însemnătate.

Mai anii trecuți la stăruința Țarului de acum, s'a ținut la Haga o conferință internațională de pace, la care și-au avut trimișii lor toate statele. S'a numit internațională, pentru că la ea au fost reprezentate toate națiunile. Scopul acestei întruniri a fost să oblescă calea păcii universale (adecă să nu mai fie războaie) ceea-ce se înțelege, e foarte greu de ajuns. Dar' totuș prin astfel de conferințe și întocmiri de pace se pot încunjura multe războaie și prin urmare și multe vărsări de sânge și miserii.

Acum vine știrea despre un alt lucru internațional, care probabil va avea mai sigură isbândă, fiind mai practic și mai ușor de dus în deplinire. Știrea a venit din Roma. Regele Italiei, Victor Emanuil a adresat zilele aceste o scrisoare prim-ministrului Gollitii, în care îi face cunoscut, că dorește întemeierea unui așezământ internațional de agricultură.

Planul acestui așezământ a fost împărțit regelui de un american, cu numele David Lubin, un negustor bogat din Colorado. Regele a primit atât ideia, cât și planul și astfel așezământul va ajunge a fi întemeiat.

Scopul acestui așezământ este, ca el, fără nici un amestec în politică, să cerceteze starea economică (agricolă) a tuturor țărilor și popoarelor, să facă arătări despre roada bucatelor de pretotindenea, prin ceea-ce se va face mai ieftin comerțul și să regulează prețurile bucatelor. Stând în legătură cu

însoțirile de agricultură din diferite țări, va arăta starea muncitorilor de câmp din deosebite țări, va studia emigrările și boalele de vite și de plante etc. Să înțelege că în urma acestora apoi se vor face îmbunătățiri, priincioase în toate privințele agriculturii și lucrării câmpului.

Scaunul de reședință al așezământului va fi Roma.

Guvernul Italiei a îndrumat deja pe ambasadorii (trimișii) săi din toate țările, ca să se facă cunoscut cu guvernele planul și scopul așezământului și să le roage a și trimite încredințați la congresul, care se va ținea în Roma, probabil în luna Maiu, c. când se va întemeia așezământul.

Că acest așezământ este de lipsă, că el va înainta și va aduce mari foloase plugarilor și preste tot omenimii, este dovadă, că ideia aceasta a fost îmbrățșată pretotindenea cu mare căldură. Mai mulți capi de ai statelor au gratulat telegrafice regelui Italiei. Intre aceștia este și împăratul-rege al nostru, apoi regele României, Carol, presidentul republicii franceze, Loubet etc. și o mulțime de însoțiri agricole, cu deosebire din Franca și Spania. Cu mare laudă scriu despre acest lucru și foile cu deosebire cele italiene, arătându-i însemnătatea.

Noi Românii sântem un popor plugar și astfel credem, că și asupra noastră se va revărsa o rază de bunătate dela acest așezământ, de aceea vom urmări cu băgare de seamă merul și lucrările lui.

Unirea. Luni, în 24 Ian. v. (6 Febr. st. n) s'a sărbătorit în București și în alte orașe ale României, aniversarea unirii principatelor române, a Moldovei și Munteniei, făcută la 1855 și prin care s'a pus basă României de azi.

În București a organizat o frumoasă sărbătoare ministerul instrucțiunii publice la Ate-neu, unde între altele dl Dim. Onciul, profesor universitar a vorbit despre însemnătatea politică a »Unirii principatelor«. Seara a rostit o disertație dl Gr. G. Tocilescu despre »Napoleon III. și principatele române«. La sărbători a luat parte un public numeros.

Dieta. Dieta se întrunește formai Vineri, în 17 l. c. când se și constituie, alegându-și președinte, vicepreșidenți etc. Vorbire de tron nu va fi de astă-dată și dieta își va amâna ședințele, până ce va fi un nou minister.

La încheierea foii n'am primit încă știre despre aceasta primă ședință.

La situație. Încurcală iscată în urma alegerilor di tale încă nu e limpezită și deslegarea se trăgănează. Dintre politicienii unguri a mai fost chemat la Majestatea Sa Francis Kossuth, presidentul partidului independent și fiul lui Kossuth Lajos dela 1848. El a fost primit în audiență Duminecă, la 11 ore și a stat la Majestatea Sa $\frac{1}{4}$ d: ore. Să afirmă că vor mai fi chemați și alți politicienii la Majestatea Sa.

Alegerile în România. Marți în 14 Febr. c. s'au făcut alegerile de deputați în România, colegiul prim. Din 75 de cercuri s'au ales: în 57 conservativi (gubernamentali) și în 10 opoziționali, între cari 7 liberali. În celelalte cercuri vor fi alegeri suplinoare.

Alegerile întregitoare. Zilele aceste s'au ținut în câteva locuri alegeri dietale întregitoare (balotagii). Intre altele la Panciova s'a făcut alegere într-un serbul naționalist Slavko Miletici și baronul Daniel, eșind acesta din urmă, pe când la Chișineu a eșit de deputat cu program național român dl L. Rusu Șirianu.

† Ioan V. Russu.

Din mărețul codru românesc earăș s'a prăbușit un falnic stejar. Șirul bărbatilor nostri vrednici s'a împușinat de nou cu unul. Sâmbătă, în 11 Febr. c. a răposat în Blaj vrednicul canonic metropolitan, *Ioan V. Russu*, bărbatul care cu zel și străduință neobosită a lucrat neîntrerupt o viață întreagă pe teren cultural-bis, pentru binele și înaintarea bisericii și națiunii sale.

Răposatul a fost părintele dlui adv. din Sibiu, *Dr. Octavian Russu*.

Înmormântarea i s'a făcut Luni în 13 l. c. în Blaj, cu pompă deosebită.

Date biografice.

Ioan V. Russu s'a născut la 1826 în S. Martin (comit. Solnoc-Dobâca). După absolvarea studiilor fu numit prof.

FOITA.

Scăpați prin foc.

Comedie într'un act.
de **Ioachim Pop**, învățător.
PERSONELE:

1. Saveta, nevastă.
2. Lazar, soțului ei.
3. Raveca, femeie de sat.
4. Constantin, conceptist.
5. Vasile, servitorul lui Lazar.
6. Niculița, copilul de suflet al Ravecii.
7. Gheorghică, trimisul lui Constantin.
8. Lelia, o copilă mică.

(Odaia reprezintă o casă țărănească.)

Scena I.

(Saveta singură, lucrând prin casă.)

Saveta: Ba să mai vezi! Ieri vėjui pe feciorul grotului ieșind dela Gavrița lui Onuș, dar' că ce caută el acolo nu știu. Am înțeles atât din babele vecinului, după-cari vezi bine... nu te poți lua, că-s cam... dar' așa-s toate babele... ba iertați... celea de față nu, am

înțeles, că doar' s'ar fi iubind cu Ilenuța, soția lui Gavrilă. Mă mir mult, cum un ficior de boer să-și prinză mintea cu o țărăncă care are bărbat... frumoasă nelrumoasă, dar' nu i-seșede'

Apoi că Ilenuța face bazaconii de acestea nu și-ai putea închipui, că doar' e din familie bună și nu s'a auzit nimic rău despre ea până acum, ba că Gavrilă e om bun și o poartă înțânțalată și gătată, și ar fi păcat să-l înșele.

Scena II.

(Saveta. Raveca.)

Raveca: (Intră) Bună ziua, Savetă!

Saveta: Mulț am dumnitale! Poftim șezi la noi!

Raveca: (se pune pe scaun) Am venit dragă să-ți spun un lucru ne mai auzit.

Saveta: Pentru Dumnezeu, ce-i? Ai pățit ceva?

Raveca: Ba nu... alții au pățit.

Saveta: Cine? (frământându-și mâinile) Cine? Cine?

Raveca: Ilenuța lui Gavrița lui Onuș a fugit cu feciorul grotului.

Saveta: Vai de mine!

Raveca: Da, a fugit aseară. Spun, că de mult s'a iubit cu el și acum au fugit. Bie-tul de Gavrilă a rămas rușinat ca vai de el... și e vorba că chiar și hainele cele mai frumoase ale ei toate au fost cumpărate de feciorul grotului.

Saveta: Aha! mă miram eu mult, că de unde și pe ce își poate face ea așa haine frumoase, că doar' nici ea nu-i mai bogată ca altele. (râde) ha! ha! ha!

Raveca: E stricată lumea în vremea de acum, Savetă dragă, e stricată rău. Om din om să învață și să strică. Apoi la vorbă de dragoste nu-i deschilinare între boieri și țărani... de-o potrivă să strică.

(cântă amândouă.)

Vai, stricată-i lumea Doamne,

E stricată foarte rău,

Că nici domnii, nici țărani

N'au frică de Dumnezeu.

(Va urma.)

În Blaj, la 1862 paroh și admin. prot. gr.-cat. în Sibiu, ear' la 1865 protopop și asesor consistoial. Timp de 39 de ani a slujit părintele Russu la altarul Domnului în Sibiu, în care timp și a câștigat mari merite pentru protopiat și parochia gr.-cat. a Sibiului, ridicând în parochie o casă parohială și un frumos edificiu școlar și câștigând fonduri pentru susținerea școlii. Reposatul a fost apoi al doilea secretar și vicepresident al »Asociațiunii«, prof. de limba română la gimnasul de stat din Sibiu etc. scriind în același timp mai multe cărți de voboare.

În vederea vredniciei lui, sinodul electoral din Blaj, l'a candidat la scaunul metropolitan, în 1893, ear' la 1901 Russu a fost numit canonic metropolitan de fundațiune reg.

Dintre scrierile lui amintim: Compendiu de istoria Transilvaniei (1864). Carte de lectură pentru clasele gimn. inf. (1876) etc. cum și numeroși articoli și disertații, publicate prin diferite foi.

Necrolog.

Familia reposatului a dat următorul necrolog:

Subscriși, în numele nostru și al numeroaselor rudeni, cu inima înfrântă de durere. Vă aducem la cunoștință, că prea bunul nostru tată resp. socru Reverendisimul domn

Ioan V. Russu,
canonic metropolitan.

a răpusat în Domnul, Sâmbătă în 11 Februarie 1905 la 6^{1/2} ore p. m. în al 79 an al etății și al 50-lea al preoției.

Osâmintele mult iubitului repausat se vor înmormânta Luni în 13 l. c., la 3 ore p. m. în cimitierul bisericii parohiale din loc. Fie-i țărina ușoară și memoria binecuvântată.

Blaj, în 12 Februarie 1905.

Dr. Octavian Russu,
ca fiu.

Emilia Russu n. Rașiu,
ca nora.

AVIS.

În atențiunea emigranților la America! Guvernul Ungariei a liberat călătoria la America și prin Bremen. Cine are pașaportul predat pe la Fiume, acela poate călători și prin Bremen, dacă are cartea de vapor prin Bremen.

Cine s'a decis a călători prin Bremen la America, acela trebuie negreșit să trimită de acasă 20 coroane arună; după primirea arunei fie căruia i-se trimite cartea de vapor.

Lucrătorii cari sunt harnici și sămănători, cari au biletul de tren plătit în America până la locul destinat și cari pot arăta 50 cor. bani gata, aceia toți sunt primiți în America. Cine are cunoștință în America să aducă adresa a celora cu sine.

Cine are ochi bolnavi, sau alte rane trupești, mai bătrân de 50 ani, sau e arvnat în o fabrică la lucru în America și merge anume la lucru rezervat, pe acela îl înapoiază din America. În Ratibor precum și în Bremen fiecare emigrant să vizitează așa că fiecare pe când vine în Bremen pe vapor, poate fi primit în America.

DIN LUME.

Abzicerea lui Loubet.

Din Paris se vestește, că presidentul republicii franceze, Loubet va abzice de postul său cătră sfârșitul anului, așa că congresul electoral va alege încă anul acesta un nou Cap al statului. Vremea pe care a fost ales Loubet, (7 ani), se împlinește în Februarie dar' el abzice ca partidul radical care acum e în putere, să poată mai ușor a se uni în o persoană.

Candidați sunt: presidentul senatului Fallières, apoi ambasadorii Costans și Cambon și foștii ministri Brisson și Combes.

Din Manguria.

Știrile mai nouă spun, că pe întreaga linie de bătaie au fost ciocniri. În aripa răsăriteană au fost bătuți Japonezii în o luptă mai mare, ear în cea de la apus au suferit înfrângere Rușii.

Despre Kuropatkin se vestește, că s'ar fi cerut acasă, ne mai resbind ostenelele resboiului.

Știri mărunte

Parlamentul englez a fost deschis în 14 Febr. c. cu o vorbire de tron.

Ministrul Pasici al Sârbiei, la stăruința regelui și a retras abzicerea și a ramas pe mai departe la cârmă.

În colonia germană din Africa în mare parte reșcoala s'a domolit. În potriua Ovambilor va fi de lipsă o expediție mai mare.

Din Rusia.

Pe la sfârșitul săptămânei trecute au mai fost greve și tulburări în câteva orașe de-ale Rusiei, precum în Lodz, Sosnovițe etc. unde s'au întâmplat și bătăi sângeroase între greviști și soldați, dar' acum tulburările s'au mai domolit. În Petersburg s'a înnoit greva lucrătorilor, dar' ei se poartă liniștiți, numai cât au eșit din lucru, Probabil însă că lucrul se va începe în fabrici, de oare-ce s'au luat măsuri, ca să se examineze cererile lucrătorilor și să se va convoca și o întrunire de deputați din întreaga Rusia.

O știre curioasă s'a răsunat despre ministrul și bărbat de stat, Witte, că adică s'ar fi făcut la el o perchișiție (cercetare) de casă, fiind în prap, că ar sta în legătură cu tulburătorii.

Greva în Petersburg.

Pe la sfârșitul săptămânei trecute s'au pus de nou în grevă în Petersburg vre-o 35 mii de lucrători. Ei se poartă pacinic. Pe strade circulează Căzaci. Numărul greviștilor scade.

Perchișiție la Witte.

Noul ministru de interne, Buligin a poruncit să se facă perchișiție de casă la Witte, ceea-ce a produs mare mirare. Mai mulți deregători și polițiști au scotocit tot palatul și au dus cu ei un vraf de scrisori de-ale lui Witte.

Pentru lucrători.

Un ucaz de-a Țarului rânduiește alcătuirea unei comisiuni în frunte cu Sidlovski, presidentul înaltului sfat al țării, care are să cerceteze cauzele nemulțumirii lucrătorilor și să afle mijloace de vindecare. Comisiunea cercetează mai întâiu plângerile lucrătorilor din fabrici.

Zemstvi sobor.

Din S.-Petersburg se telegrafează, că nu preste mult se va convoca »Zemstvi sobor«, adică adunarea de deputați aleși în țeară, ca Țarul să le asculte prerile. Atunci se va începe și introducerea de reforme. »Zemstvi sobor« n'a mai fost în Rusia de pe vremea împărătesei Ecaterina.

Serate de-ale meseriașilor români.

Joi la 26 Ianuarie n. c. și a ținut »Reuniunea meseriașilor români din Sibiu« prima ședință literară din a. c. Presidentul *Vic. Tordășianu*, bineventând numărul auditor, trece în revistă trebile mai de căpetenie săvârșite de Reuniune în 1904. Arată cum la cele 12 ședințe literare din 1904 numărul participanților numai în 3 casuri au fost sub 100. Semn acesta, că ședințele noastre literare au deșteptat și deșteaptă tot mai mult interesul obștei noastre față de trebile Reuniunii, ce lucrează și pe această cale la cultura inimii și a minții. Progresul îmbucurător, pe care îl fac o seamă din calfele noastre, îndemnă trebuie să fie pentru membrii noi de a intra și ei cu vrednicie în șirurile celor, cari nu odată ne învelesc inimile, parte cetind, parte declamând, parte cântând.

Probele de cântări, folosirea cărților de cetit din biblioteca noastră, producțiunile noastre publice tot mai mult gustate de sute, sute de participanți, cu un cuvânt toate acțiunile noastre făptuescu-se spre folosul nostru. Convinși despre acestea adevăruri, datorința avem a nu ne oprî în loc, ci mai vârtos să folosim tot timpul pentru a noastră deșteptare și înaintare. Actele de caritate: ajutoarele date de noi învățăcelor meseriași, școlariilor și bătrânilor noștri neputincioși și scăpați, apoi dăruirile ce noi le facem fondurilor noastre, care de care cu menire mai umanitară, chimate sunt să servească de pildă pentru cei cu stare mai potrivită, ca la rîndul lor să nu-și închidă inima și buzunarul față de cei mai lipsiți. Esposiția cu cele 160 obiecte de galanterie ținătoare de breasla compactoratului a harnicului măestru compactor *Petru Ilies*, încă ne este viu întipărită în ochii sufletești, ear' prin faptul, că sumele dăruite de norocoșii câștigători le oferim fondului catedralei, vrednici ne facem de dragostea, cu care biserica ne întimpină în lucrările noastre.

Drept încurajare în lucrările noastre să ne servească și faptul îmbucurător, că Reuniunile noastre de meseriași se sporesc în toate părțile, ear' unde numărul meseriașilor nu îngăduie a se constitui în toată regula în Reuniune, meseriaș și acolo țin a se asocia, a se arăta în lume cu ce pot, sub conducerea bărbaților noștri luminați și cu durere pentru a neamului înaintare.

Cu mulțumire sufletească putem privi la roadele muncii noastre din trecut și cu încredere în Dumnezeu și în forțele noastre să privim în viitor.

De încheiere pune în vedere actuală și cea mai urzătoare afacere ce preocupă Reuniunea, afacerea cu demolarea casei parter și edificarea în locul ei a unei case cu etagiu pentru »Masa învățăcelor meseriași«, apoi salutată în numele Reuniunii pe dl Nicolae Vestemian din Pitești, fost vechiu membru al Reuniunii și declară ședința deschisă.

Notarul substituit dl Stefan Duca ne-a cetit sumarele ședințelor admini-

strative, din cari convinsune-am, că căpeteniile Reuniunii lucrează cu zel pentru înaintarea treburilor Reuniunii noastre.

Intrând în programul ședinței, culeg. tip. dl Ioachim Dordea își face intrarea în șirul debutanților cu predarea frumoasă a poeziei »Hodja-Murad Pașa« de V. Alexandri; dl Nicodim Rusu, sodal pantofar, a fost la înălțime cu poezia »Mirii« de Lăpădat; dl V. Dimitriu, sodal pantofar, a cetit »Povestea de Crăciun« de Gorkij; d sa a cetit bine și fluent și mult mai mult ar fi câștigat în efect, dacă ar fi cetit cu voce mai înaltă. lucru la care consult se se deprindă și când cetește singur și pentru sine; mititelul școlar Traian Moga s'a ținut și de astă dată bine cu recitarea »Cântării României«; mult a plăcut dl Nicodim Rusu cu cântarea »Cărăbușului«, ear' dl Ioachim Dordea, urcând din nou tribuna cu, »Elsu Rab«-ul lui Coșbuc, dovezi a dat că se bucură de pricepere și de talent în predare.

La sfârșit s'au sortat între participanți 15 esemplare cărțile, dăruite de Reuniune, cum și 10 bucăți nesortate din cele 160 obiecte dăruite de dl Ilieș. Totalul încasărilor pentru catedrală, cu sumele incurse la această ședință, e cor. 129

Presidentul mulțumind tuturor pentru toate, declară ședința încheiată și invită la cea din Faur c.

„Ernatle“.

Din comitatul Târnavei-mici.

Sunt puține zile de veselie la poporul nostru român, prin cari se-și mai uite și el cel puțin pe câteva momente greul vieții. Singur sărbătorile au rămas pentru sârmanul popor zile de bucurie și de oare-care mângâiere sufletească. E îndoită bucuria la sărbători, când cei chemați caută și lucră și pe alte căi de-a procura poporului nostru zile senine, momente plăcute și de desfătare, prin aranjarea de petreceri populare și în același timp și instructive.

De această datorință au fost conștii și conducătorii din mica comună Lunca (ctul Târnava-mică) cari de ani de zile lucră în unire și bună-înțelegere spre înaintarea poporului în toate privințele. La stăruința celor chemați și prin zelul desinteresat a învățătorului Ioan Mihaiu, s'a înființat un cor de feciori și fete în două voci, cari în toate Duminecile și sărbătorile cântă în sf. biserică spre tala și mândria conducătorilor și spre mângâierea părinților și spre uimirea străinilor, cari din când în când dau pe la biserica noastră.

În ziua de Bobotează tineretul sub conducerea dlui învățător și a fiului d-sale Traian Mihaiu st. abs. a aranjat în sala de învățământ o producțiune teatrală, împreună cu cor și mai multe dialoguri.

Toate au fost predate cu atâta măiestrie și dibăcie încât au pus în uimire întreg publicul.

S'au cântat cinci piese corale sub conducerea dlui Traian Mihaiu, »Sunt vânător«, »Peneș Curcanul«, »Luceafărul sării«, »Bălăioara« și condacul nașterii »Fecioara în aceasta zi« cari au frapat întreg publicul.

Între coriști au escelat: Elisabeta Mihaiu, care dispune de o voce puternică și plăcută, Anica Voican și Măriuca Voican, având ambele voci dulci și melodioase, ase-

menea și cântăreața Agafie Băcilă, care pe lângă frumsețe dispune de o voce deschisă, frumoasă și sonoră; apoi drăgălașul tiner Iosif Bârlea dispune de o voce armonioasă, mai amintesc pe Ioan Velicea, Mihailă Velicea, Vasile Prihoiu ca buni coriști etc.

S'au predat 3 dialoguri: a) Despre »Sărbătorile băbești«. a) »Despre lene«. c) »Despre buna înțelegere«.

Publicul numeros a aplaudat frenetic mai ales când d-șoara Mariți Mihaiu s'a prezentat pe bină în strălucitul port românesc. Ear' drăguțele fete: Sofia Rus, Ana Lața și Lucreția Mihaiu încă 'și-au jucat rolurile lor cu destul succes și merită toată lauda.

Între cântări s'a predat piesa teatrală »Vine Vlădicu« comedie în 3 acte de A. Popp.

Rolul principal l'a avut Vasile Mihaiu, reprezentând pe preotul, care prin predarea admirabilă a atras atențiunea publicului, producând o impresie plăcută. Năntrecuți au fost tinerii Gabra, în rolul de învățător și Ilie Gabra în rolul de jude. Mult haz a produs tinerul Vasile Prihoiu în rolul lui Ițig Lipitoare. Asemenea și Teofil Băcilă 'și-a arătat istețimea mai ales în scena când nevasta sa Rafila (Agafie Băcilă) îl ocăria să părăsească cărcăma.

Tinerii: Simion Lața, Ioan Rus, Ioan Mihaiu, Onițiu Mihaiu, Nicolae Balu, Ioan Voican, Aurel Popa, Ioan Rus, Leon Lața, Emilian Popa, Marian Velicea numai laudă 'și-au câștigat prin predarea rolurilor, deși mai mici, dar' cu destulă precauțiune.

Mulțimea covoarălor cu cari a fost împodobită bina încă a arătat hărnicia și istețimea femeilor țărance.

Intreg publicul a rămas încântat de succesul strălucit al tineretului, care este de a se mulțumi stăruințelor zelosului învățător Ioan Mihaiu și a simpaticului seu fiu Traian Mihaiu st. abs. căroră este de-a se mulțumi în prima linie momentele plăcute din seara aeeasta.

După producțiune a urmat joc, care a durat până în zori.

Un partolpant.

De pe Valea-Aiudului.

Un dor a cuprins atât inteligența, cât și poporul român din acest ținut când parte prin invitări cu inscripția de mai sus, parte prin graiu a luat știre despre petrecerea, ce se va aranja în frunțașă comună Cacova, dorul de a se vedea și ei întruniți la o petrecere românească, a cărei lipsă de mult se simțea pe aici.

Vrednic de amintire și de laudă este faptul, că la invitarea conducătorilor deja a doua zi de Crăciun au putut participa la proba generală toți copiii de școală din loc și din comunele vecine. Atât școlarii de toate zilele, cât și cei de repetiție din comunele Măgina și Poiana sub conducerea învățătorilor Ioan Stanciu și Aurel Domșa și a harnicilor preoți Candin Suciu și Basil Morariu, deja pe la 2 ore se aflau în sala cea mare a școlii din Cacova, înfrățindu-se cu copiii acestei comuni.

În fine a sosit și ziua mult dorită. A treia zi de Crăciun a fost o adevărată sărbătoare națională la Români de pe Valea-Aiudului.

Cele două săli mari ale școlii din Cacova s'au dovedit de astă dată prea mici pentru a primi mulțimea venită la petrecere.

Producțiunea diletanților a fost foarte succesă. Predarea poeziilor: »Dumancele« și »Nunta Zamfirii« — prima predată de d-șoara Victoria Pop, ear' a doua de d-șoara Lucreția Pop — a succes peste așteptare și a fost răsplătită cu aplause frenetice. Succesul ajuns prin piesa teatrală: »Idil la țeară« a fost încântător. În special d-na Ioana Iosof în rolul S narandei și drăgălașele d-șoare Mărioara Hagea și Leontina Pop — prima cu rolul naivei Mărioara, ear' a doua cu al energiceii soții Tinca — au escelat. Dar' lauda se cuvine tuturor persoanelor, cari au luat parte la predarea acestei piese. Dovadă e că predarea adese ori a fost întreruptă de vii aplause, dându-se astfel diletanților cele mai meritate laude și satisfacție.

Petrecerea a fost o adevărată petrecere românească. Cu părere de rău că noaptea a fost așa scurtă, sau împărțiat oaspeții în ziua albă, ducând cu sine suvenirile cele mai plăcute și nutrind dorul și speranța de-a se mai revedea earăși cât de curând întruniți în o așa petrecere frumoasă românească.

Zamfir.

Biblioteca „Foi Poporului“.

Din Biblioteca »Foil Poporului«, redactată anume pentru țeranul român, cu cuprins variat și interesant și cu preț foarte ieftin, au apărut până acum 4 broșuri, anume:

Nr. 1 »Nichita Balca« povestire istorică de Silvestru Moldovan.

Nr. 2 »Doine și strigături, de Nic. Regman.

Nr. 3 Povești: »Găsitul« »Punga cu noroc« etc.

Nr. 4 »Pomăritul«, sfaturi în formă de dialog, de Iustin Sohorca. etc.

Fiecare nr. costă 20 bani; toate 4 nr. 80 bani și 10 bani porto (45 cr.)

Biblioteca se continuă. Nr. 5 și 6 sunt în pregătire.

Dela teatru.

Vineri seara s'a dat cunoscuta operetă »Farinelli de Zumpe, în beneficiul cunoscutului și simpaticului tenor, dl Strehl. Publicul numeros a aplaudat mult pe beneficiarul, care a căpătat foarte multe cadouri. Drăguș a jucat Zinsenhofer pe Manuela; cu comical obicinuit a predat dl Redl pe directorul de teatru, Don Riassa.

Duminecă seara s'a repetat »Farinelli«.

Luni seara s'a dat frumoasa piesă de Laube: »Graf Essex«, în beneficiul dlui Günther, cu succes mare.

Miercuri s'a dat de mult anunțată piesă fantastică: »Strumwel Peter, cu ballet de băieți.

Joi s'a predat comedia plină de humor a lui Szécsi: Reise in den Witwenstand.

64.

PARTEA ECONOMICĂ.

Industria de casă pentru bărbați.

Deși nu se poate pretinde, ca economul să-și facă el însuși toate uneltele ce se țin de economia din casă și afară, cum a fost la începutul omenirii, când nu se aflau măestrii, ci fiecare om trebuia să-și facă el însuși nu numai toate hainele pentru îmbrăcăminte, ci chiar și uneltele pentru economia de casă și din câmp, — totuși credem, că anumite unelte economice mai simple și le ar putea face și economii noștri, cu deosebire în seriile cele lungi de iarnă. când adică nu au alt lucru.

La aceasta, par'că că vedem de acum pe unii economi, că clătina din cap și ne răspund: avem noi destul de lucru și iarna cu nutrirea și adăparea vitelor, apoi cu rânitul gunoiului aceluia, cu tăiatul lemnului și altele, prin urmare nu ne mai prea rămâne atâta timp și de măiestrie.

Recunoaștem și noi, că și iarna, cu deosebire, dacă economul mai e și singur e destul de ocupat peste zi, așa că une-ori 'i se pare că trece chiar și prea curând. Nu este însă ocupat seara, afară doară de casul acela, dacă mai știe și cîtă ceva, sau că mai ascultă în câte o seară la vre-o prelegere economică în școală, sau că ia parte la corul de plugari sau la alte petreceri.

Pe lângă toate acestea noi credem, că mai ales economii cu familii numeroase, s'ar mai putea indeletnici seara, ba une-ori poate chiar și peste zi cu unele lucruri de mână, cari fiind apoi mai târziu vândute, ar mai aduce câte ceva câștig și pentru economia casnică.

Astfel de lucruri de mână, sau manufacturi, cum se mai numesc, pentru cari aflăm materialul de lipsă de-a geaba peste tot locul sînt: împletitul și cusutul pălărilor de paie, împletitul leșelor din nuele de răchită, apoi coșuri de căruțe, coșerci și tot felul și

altele, cioplitul și pregătutul unor unelte mai simple de lemn: pentru care și căruțe, precum sînt: cuie de lemn, leuce, osii, loitre, rude, apoi greble și furci de fîn, împletitul papurii în rogojini, corfe de mână, coperișe pentru căzile de varză și altele, giluitul și lucrutul scândurilor pentru anumite mobile de casă, pentru pânuri, coșnițe de stupi și altele.

Ca în toate lucrurile, așa și în privința aceasta școala ar trebui se premeargă cu pildă bună. Încă de aci ar trebui se vază fitorul econom, că dacă pentru toate nimicurile va împraștia banii adunați cu atâta trudă și osteneală din plugărit, în curînd o să ajurgă, ca să nu aibă pe ce 'și procura lucrurile cele mai neapărat de lipsă pentru trebuințele casnice.

Cu bucurie vedem de altmintrelea, că timpul din urmă s'a pornit o vină mișcare în privința aceasta în unele din școlile noastre populare. Mai mulți învățători, au început adică a deprinde și pe școlarii lor cu împletitul și cusutul pălărilor de paie. Pe alții earăși îi vedem deprinzând împletitul nuelilor, a papurii, piprigului sau deprinzând stu pârîtul rațional și altele.

Deprinderea mai departe a acestor ramuri laterale ale economiei, rămâne apoi în sarcina părinților, ca adică aceia dintre fii lor, cari au avut prilej de a învăța câte ceva în școală, să nu uite de tot aceea, ce au învățat, ci să se mai deprindă și pe acasă, ca la urmă să poată trage adică și folosul practic de lipsă din acelea. Să nu le fie rușine, dacă copii lor pe lângă economia vitelor și a câmpului, vor mai pricepe și deprinde cât de cât și oarecare meserie, «câci c'o bună meserie, plătești multă datorie», după-cum zice proverbul.

De altă parte nu trebuie să uităm nici aceea în prejuraie, în care se află o parte însemnată dintre economii noștri, noi cei de astăzi nu mai putem trăi, fiindcă ne-am prea înmulțit, ear' moșioarele au rămas tot acelea, așa, că unde mai înainte trăia câte o singură familie, astăzi trebuie să trăiască câte două și trei. Apoi dările și aruncurile de tot felul încă s'au mai sporit față

de trecut, așa că un econom din zilele noastre trebuie să plătească întreit mai mult, ca cum plăteau părinții, sau moșii lor.

În poporul nostru zac ascunse multe talente, cari nu ar trebui îngropate în pământ, ci aplicate acolo unde vedem, că e trebuință de ele. Și tocmai în privința aceasta greșesc cei mai mulți din economii noștri, pentru-că, dacă ved de pildă pe copilul lor împletind la pălării de paie, ei îi strigă în batjocură: «Lasă-le mei loane și 'ți ia cartea de învăță, că doar' tu nu ești copil de Săcuiu sau de Sas, să faci pălării de paie!» sau că 'i zic așa: «Lasă-le loane, că uite eu am îmbetrânit și n'am mai purtat vara pălării de paie!» ș. a. Dacă-l ved earăși împletind la o leasă de nuele, earăși îi strigă, să o lase la naiba, că o va face el badea Toader din vale, că el are meșteșugul acela. Și tot așa îi cântă și descântă, când îl ved cu sēcurea, cu barda, cu firezul sau sfredelul.

După-cum am văzut din cele înșirate pîna aci, unii copii ar avea oarecare înclinare de a se deprinde pîna sînt mai mici cu unele meserii, dacă adică 'i-ar lăsa și îndemna și părinții la acelea, și dacă aceia le-ar înlesni oare-cum și lucrul, punîndu-le la îndemână materialul și uneltele neapărat de lipsă pentru lucru. Dar' unii părinți, după-cum am văzut, sau că nu-'i lasă și 'i dojenesc, sau că apoi nu voesc a le pune la îndemână uneltele de lipsă și astfel talentul, care ar putea aduce oare-care dobîndă, să îngroapă în pământ.

Și e foarte trist, că unii părinți fac astfel! Pentru-că să ne gândim puțin că oarelui Ioan, pe care-l muștră tatăl-său când împletea la pălării de paie la coșuri de nuele și altele, îi va da mâna tot așa de bine ca și tatălui-său, să plătească tot cu bani gata toate nimicurile? La întrebarea aceasta răspundem, că nu! De oare ce tatăl-său, după-cum am zis și mai sus, a trăit singur pe moșie, ear' Ioan trebuie să o împartă aceea poate încă cu vre-o patru sau cinci frați de ai lui.

(Va urma).

Ioan Georgeșcu.

VESELIA.

— Foia glumeață a «Foi Poporului». —

Crăciunul Țiganului.

(Anecdotală)

Iarnă mare, ger și vînt,
Alb în ceriu și pe pământ.
Oamenii la cărcimă 'n sat
Împrejur s'au strîns la sfat
Și de ger în pinteni bat.
Doamne, ce-am mai petrecut
Cu cărnași și cu vin bun
Astă-iarnă de Crăciun!
Dimineață-am început,
Ziua 'ntreagă, s'a trecut.
Ziua 'ntreagă, noaptea toată,
N'a 'ncetat la vin să scoată.
Când era la ziuă 'n zori
Noi mîncasem de cinci-ori,
Când era la prînzul mare
Ne făcea din nou mîncare,
Când era la toacă 'n seară

Noi eram la masă eară:
Na, cumetre, ține fine,
Ia paharul tot de bine.
Ziua 'ntreagă s'a trecut
Cu mîncat și cu beut;
Dar' și cum ne-am mai bătut!
Părăia, mei neică, chica
Și jurai că nu-'i nimica.
Nașu se ruga de finul
Și cumetru de vecinul,
Însă toți tovrășie
Să băteau în vîlmășie...
S'auzea numai suflat,
Câte-un pumn mai îndesat,
Cum se bat la noi în sat.

*

Oamenii așa vorbesc
Și de-acestea povestesc.
Ear' Țiganul ne 'ntrebat
Hai și el colo la sfat:
— D'apoi eu ce-am petrecut
Cu mîncat și cu beut!
Dela crișmarul vecin
Adusese tetea vin,

Ear' din sat dela Bălați
Aduseră și cărnași,
Și vre-o zece găște fripte
Și plăcinte și clătite,
'Și-am mîncat 'și-am tot mîncat
Pîn' și peste cap ne-am dat!
Și era și Hăimărilă
Și cu Dediu din Rugine;
Hăimărilă 'n diplă zice,
Dediu 'n cobză hangu-'i ține,
Și se 'ncepe-o horă, neico,
Și din horă pe chindie,
Ș'apoi sērba și bătuta,
Ș'apoi dă-o 'n ciocărlie,
Și sucește-o și 'nvărtește-o
Și 'mi-o adă și mi-o bate
Cu 'nvîrtite și strigate,
De te scot din sănătate!
Ce mai chef și bucurie,
Ce mîncat și ce beție,
Ca la noi să nu mai fie!
Și-am tot mers așa mereu
Pîn' ni-s'a făcut și reu;
Am mîncat și am tot beut

„Cum și cu ce se ne nutrim“?

— Sfaturi igienice —

disertație citită în o adunare generală a despărțământului Cohalm al „Asociațiunii“,

de George Malcan, învățător.

(Urmare.)

Berea ajută mistuirea, ba dă corpului și materii nutritive și întăritoare, cari fiind fluide trec ușor în sânge. Pentru aceea însă se nu se uite, că numai bându-o în măsură mică e sănătoasă și folositoare, altcum e stricăcioasă.

Berea de culoare închisă e cu mult mai bogată în materii nutritive, ca cealaltă; pentru aceea ea e bună oamenilor slabi și aceora cari nu pot mânca mâncări grele de mistuit. Asemenea e bună mamelor, cari lăptează. Pe timp calduros, berea e o beaură foarte răcoritoare.

Rachiul (vînarsul) este cea mai tare (mai spirtuoasă) beaură și prin urmare cea mai rea pentru corpul nostru, și fiindcă oamenii nostri s'au dat a bea rachiul fără măsură, dela cel mai mic până la cel mai mare, în cele următoare voi vorbi mai amănunțit despre el.

Rachiul strică nu numai corpului, ci și minții, aducând lesne nebunia celui cu patima beției.

Omul bețiv nu se simte nici odată bine, n'are poftă de mâncare, căci stomachul i-e ars de alcool, (spirt) în veci e cu durere de cap, și pierde vederea și auzul, îi tremură mâinile și picioarele, fața i-se schimbă și în urmă capătă diferite boale, cari îl duc în mormânt cu zile; mulți însă din cauza chinurilor de nesuferit cauzate de beție, își fac singuri moartea.

Bețivul se cunoaște de departe, el are fața roșie înflăcărată, nasul și obrazul cam roșu-venat; unii au fața palidă pământească, unii sunt slabi; alții din contră sunt grași. Dar și unii și alții după-ce li-se strică ficatul slăbesc și cad în boala de apă »idropică« cum li zic învățații, din care nu mai scapă.

Eată dar' ce rău aduce beția! Și nu se îndestulește numai cu atât, prin ea se înmulțesc fără de legile, sinuciderile, furturile, ba până și următorii bețivilor, copii lor se bolnăvesc de boale și de nebunie chiar. Un popor dat beției încet, încet se stinge, în loc de a se înmulți și ce mai rău în acest cas e că sărăcia se ține de mână cu beția.

Și că așa e, dragii mei, uitați-ve prin comunele noastre și vedeți câte casuri nu sunt că din pricina beției se vând averi cu doba și copii ortani umblă din ușă în ușă cerșind.

Pân' și rău ni-s'a făcut;

Am mâncat să pomenească

Câte zile-o să trăiesc!...

— Ați mâncat, un om vorbește,

Ați mâncat voi și ați beut

Dară voi nu v'ați bătut?

— Hei, Țiganul îi răspunde,

Noi bătut?... Așa! De unde!

Vezi la noi atâta-i slut,

Că noi vezi, nu ne-am bătut,

Și ce gust am fi avut!

Ne băteam pân' ne-ar fi 'nchis,

Dară vezi c'a fost... un vis.

Th. A. Speranță.

Mărunțișuri.

Auz greu. Auzi babă clopotu?

— O mai aude-l focul.

— Da, auzi babă cetera?

— P'are c'o aud de abia.

Cu durere trebuie să recunoaștem că în poporul nostru își vîră anghiuță codița, ba și a vîrit-o cât de bine, că deja mulți țărani își spun, că ei fără rachin nu pot munci, și ar fi siliți să moară cu zile, de nu s'ar mai întări cu el. Unii ca aceștia uită că rachiul e cel mai mare dușman al fericirii omenești. Rachiul aduce neliniște în casă și ceartă între frați, rachiul scoate pe omul bețiv din casă și moșia moștenită dela părinții săi și-i dă în mână bețul de cerșitor. Beutura întunecă mintea și împietrește inima, slăbește trupul și omoară sufletul omului, aducând sărăcie și lipsă pe pământ. Cu adevărat rachiul e beutura drăcească, căci dedându-te la patima beției el îți însuflă duch drăcesc, care te îndeamnă a face tot ce e rău... Și nici nu așteptați lucru bun dela rachiul, căci el a fost de dracul născocit. (Va urma).

Causele emigrărilor.

E un lucru netăgăduit, că dela anul 1900 încoace emigrările din Ungaria iau proporțiuni tot mai mari, ear' cercurile conducătoare nu sînt bine informate despre cauzele acestei bube a țerei și asta e una dintre cauzele, cari le împedecă la sanarea corăspunzătoare și radicală a rēului.

Despre legea emigrărilor nici nu poate fi vorbă, ca să lucreze, între împrejurările de față, cu isbândă pe acest teren.

Cea mai mare greșală e aceea că legea din vigoare apasă mai greu pe poporul espus, la ce se mai adaugă și aceea că plângerile cari es din pepturile apăsate de puterea statului preturindenea, ajung la urechi surde, ear' dacă totuși vre un for administrativ escultă plângerea, cercetarea totdeauna se face sau prin însuși oficiantul acusat sau prin alt individ, care e interesat în cauză sau are legături colegiale cu acusatul, și rezultatul: plângerea îndreptățită e totdeauna suprimată; acum însă începe din partea acusatului goana nedreaptă și necruțătoare: nu numai împotriva acusatului, ci împotriva tuturor cari se țin de dēnsul — ear' sanare acestia nu pot aștepta de nicăieri.

Poporul stors de muncă în urma abuzurilor legii din vigoare și a puterii statului ne mai putându-și într'alt chip apăra persoana, averea și familia sa — emigrează, ca să-și caute o altă patrie mai bună și ajungând la graniță își pune mâinile cruce peste piept și cu fața plină de lacrimi se întoarce cătră patria sa dulce zicând: »salut pe so'găbirăul și judecătoria regească«, și duce cu sine amintirea: averea mea agonisită în decursul unei vieți prin muncă cinstită și sudoarea feței mele s'a dus pe niște fițuici numite de escutor chitanțe; — ear' sub picioarele celor rămași acasă începe să arză pământul și de abia așteaptă chemarea celor duși ca să plece și ei în urma lor.

Nu cu legi de emigrare, ci numai cu o administrație dreaptă, o manipulare cinstită a averii comune, o judecătorie fără părtinire și cu legi ocrotitoare pentru poporul muncitor se pot împedeca emigrările din patria noastră.

Administrația ar trebui întocmită astfel, ca în fiecare comună să se aducă din centre oficianți inteligenți, cari luând rolul de conducători să apere poporul de nedreptățile ce zilnic le întimpină; — să îngrijească de manipulare și folosirea averii comune, să formeze și întemeieze tot felul de reuniuni și societăți, ca astfel să strângă legăturile între toți indivizii, deșteptând în popor spiritul de unire și conlețegere.

Nu de politică avem nevoie, nici de legi de emigrare, ci de o bună administrație, o manipulare cinstită a averii comune și o judecătorie dreaptă în cel mai nobil înțeles al cuvântului; acestia sînt factorii, cari singur pot împedeca emigrările în număr înspăimântător de mare ale națiunii ungare; numai prin acești factori se poate întări națiunea ungară și se poate ridica în jurul ei un mur de apărare puternic.

Mare greșală mai este aceea că totdeauna când vorba e de-a îmbunătăți soarta poporului muncitor, nu se ascultă conducătorii din sinul lui, ci de regulă oficianții superiori, ale căror interese de sine se înțelege că se bat în capete cu interesele poporului.

Nu răspândirea ideilor socialiste, nici deșteptarea poporului muncitor nu sînt cauzele rēului din țeară, ci informațiunile greșite ce le primește guvernul despre mișcările de popor.

Nu aceea îl doare pe poporul muncitor că fi săi poartă uniformă cu șinor-galben-negru și rădică arma pentru apărarea patriei la porunca germană, ci aceea îi doare că părinții muncitorilor un an de lucru, nu au drepturi, nu au pâne; locul lor de convenire și consfătuire: birtul și speluncile de vinars; coroanele câștigate cu muncă grea și sudoare între toate în casa »Wertheim« a întreprinzătorilor, ear' muncitorilor pentru munca lor cinstită le rămâne escedentul de groșițe.

»Nu aceea îl doare pe poporul muncitor ungar, că plătește dare pentru susținerea statului, ci aruncurile cele multe și sub diferite titluri îl amăresc. Vieța lui, i-o mai înegresc încă și scrisorile cele fără numer cari le primește zi de zi și cari în continu li zic: »sufere, taci, plătește, tu n'ai drepturi!«.

În astfel de împrejurări decă nu ne putem mira, că emigrările nu încetează, ci din contră iau proporțiuni tot mai mari, și amenință dulcea noastră patrie cu catastrofa finală.

Trad. după K. K.

Animalele din America-sudică.

Urișele sesuri ale Americii-sudice au fost cu totul pustii înainte de descoperirea noului continent. De atunci însă s'au împoporat cu puțini oameni și cu o nelncipută de mare mulțime de vite domestice. Pe marginea rîurilor de pe sesuri s'au clădit ici și colo, la encrme îndepărtări, orașele de cătră viticultori. Comunicația se face numai pe rîuri

și e anevoioasă și nesfârșit de lungă din cauza numărului cotelor ale apelor. Pretutindeni pe șesurile acestea — numite llanos — se crește vite. Stăpânii lor nu le știu nici-odată numărul. Dela un păstor până la altul e drum de zile întregi, și de multe-ori mergi o săptămână dela o colibă până la alta. Aceste colibi singurate, sunt acoperite cu piei de taur, iar păreții lor sunt făcuți din trestii împletite cu fășii de piele.

Nenumărate cirezi de tauri însălbătăciți, de cătari, de cai și boi, umblă de colo până acolo în voia Domnului pe înfinita întindere. Înmulțirea cea mare a lor e cu atât mai de mirat, cu cât aceste animale duse dintr'o lume veche într'o lume nouă, au să se lupte cu primejdii nefinchipuit de mari.

Pe vremea căldurilor verii, când, de puterea razelor cari cad drept din cerul cel depăsururi lipsit de nori, toată iarba arsă de soare se prefă e în pulvere neagră, atunci p mântul uscat și tare ca fierul creapă așa de tare încât ai crede că l-au despicat cutr mure de pământ. Adevărate prăpastii în cari cad animale în goana lor după apă. Ear' dă să se pornesc vânturi pe arșița asta; totdeauna se face vârtej, și câmpia cea fără sfârșit îți arată atunci o priveliște neobicinuită. Pulverea ierbii se ridică, asemenea aburilor, de pe mijlocul vârtejurii în arat cu electricitate. Vârtejurii e asemenea trombe'or pe mare, și e așa de puternic că, dacă prinde în el vr'un animal îl ridică în vâsduh. Ear' bielele animale fug, nebune de spaimă, din calea vârtejurii pustii-tor. Aerul e roșatic, întunecat, greoiu, cerul par'că se lasă în jos de poți să-l ajungi cu mâna, orizontul dintr'odată se apropie din toate părțile și strîmtoarează șesul, și călătorul îngrozit se simte înecat, înăbușit într'un moment ce mereu se tot îngustează. Întreg pământul e îmbrobodit cu o ceață de praf, roșie și fierbinte, care mărește năduful și spaima. Vântul în loc să aducă răcoare aduce văpaie, și aleargă peste câmpiile încinse de soare ca o flacăra ce mistuie pământul.

Animalele n'au altă apă decât bălțile cu apă noroioasă ce se găsesc pe sub palmierii cei cu frunza lată. Dar' cu încetul seacă mereu și aceste bălți rămase pe urma ploilor, și moartea își întinde aripele sale negre peste uriașele șesuri. Precum în țările de noapte animalele amorsec de frig este zărnă și dorm ca înțepenite, tot așa dorm aici nemișcați, pe căldurile verii, crocodilii și șerpii uriași, adânc îngropați în năm lul uscat. Cât au de suferit de secetă și de de uscăciune bielele animale, cari nu cad în letargie, e lesne de închipuit. Chinuite de vânturi fierbinți, de sete, de căldură mere, au să mai suferă și de omoritoare amăgiri ale aerului. Pe întinsului șesurilor li-se pare, să ved lacuri întinse de apă, și riuri, și izvoare, și ele aleargă după aceste părute ape până cad moarte de oboseală, căci cu cât fug înainte cu atât apele se îndepărtează, ori se dau înir'altă parte. Ca într'un furnicar, furnicile, așa aleargă prin întunecații nori de pulvere rătăcind în neștire caii și boii, într'o goană nebună, sfâșiați de sete și de foame; boii răgând cu glas stîns și înduioșător, ear' caii cu găturile întinse împotriva vântului și sforăind, ca să poată cumva descoperi din umezeala și mirosul vântului o baltă prin apropiere, ca să nu fie cu totul secată.

Cătării știu să-și astempere puțin setea într'un chip curios. Un fel de cactus de formă rotundă, are sub coaja sa, plină de țepe, o măduvă care e apă curată. Cu picioarele de dinainte cătărul curăță țepele cactusului, apoi îl rupe cu dinții și alipește cu multă băgare

de seamă buzele de el ca să soarbă sucule rece al acestui scaiu uriaș. Însă acest isvor viu își răsbună amar, căci de țepele cele mari și ascuțite, într'atâta se însângerează copitele cătărilor, încât mulți din ei rămân cu totul ologi și nu se mai pot mișca, rămânând să moară în ticăloșie.

»Albina«.

(Va urma.)

G. Coșbuc.

Scrisori pedagogice.

II.

Stimate prietino!

În aceasta a doua scrisoare voesc a te informa cu privire la concepția poporului nostru despre creștere și mai în special despre scopul, la care tind să ajungă copilul său.

Nu e lucru tocmai ușor a afla, ce vrea țăranul să facă din copilul său, căci părerile sunt împărțite. Până bine mai curând, țăranul ținea morțiș la formula, devenită axiomă: »Cum au trăit moșii și strămoșii mei fără multă învățătură, o să trăiească și copiii și nepoții mei«. Asta era lozinca zilei și pe ici-colea mai există astăzi, în părțile de țară retrase, unde populația românească au rămas mult puțin ferită de fluctuațiile, produse prin noua formă de viață, ce s'a stabilit în urma civilizației timpului.

Înmulțirea trebuințelor vieții, greutatea traiului, comunicația înlesnită prin crearea de căi ferate și șosele regulate au făcut cu încetul o schimbare și în modul lui de vedere.

Mai ales însă militarismul cu sistemul lui de schimbare și premenire a soldaților a adus o grămadă de inovații în viața poporului, unele și bune, dar' foarte multe și rele. E interesant din punct de vedere psihologic a ști, că omul incult mai de grabă e influențat de ce e rău decât de ce e bun. El primește și își însușește tocmai partea rea a celor văzute și auzite, ca și cum un copil dus la teatru ține în minte mirozenile și lucrurile de haz, ear' partea serioasă a piesei jucate, rămâne nebagată în seamă.

Feluritele lipse au silit deci poporul să ieie lumea în cap, să străbata țeri și mări, ca să-și câștige traiul de lipsă pentru sine și ai săi. E un fapt constatat în cultura indivizilor și a popoarelor, că omul, care a văzut multe și a auzit multe se și știe mai multe. O urmare naturală a acestuia este luminarea minții și fiindcă aceasta luminare trece dela om la om, e natural ca cei din jurul său să înceapă a fi mai deschiși la cap. Așa îmi esplic eu inteligența, ce nu se poate trage la îndoaie, a Moșului, care vecinic fiind pe drum cu negoțul său de ciubară, e silit să devină mai isteț și mai îndemnatic. Așa îmi esplic eu și dorul lui după învățătură, accentuat de mine în prima scrisoare.

Destul, că la țăranul nostru în primul loc, se tratează de ce dă copilului său creșterea, de care s'a împărțit și el. Agricultorul vrea să facă din copilul său agricultor; oierul din copilul său oier, bărdășul din copilul său bărdăș, ear' ciubarariul din copilul său ciubarar. Să înțeleg, că asta e puținul la care țintește, căci adese-ori zice: »Să fie cel puțin, cum am fost eu, că tot nu va fi rău de el«. »Barăm așa să fie, ca mine«. De multe-ori se năcăjește pe copil și-i zice: »Din tine nu va fi om, că nu mergi pe urmele mele. Eu așa și așa făc-eam«. El dorește să fie mai mult și să se bucure, când vede, că e așa.

Ori-cât ar dori el asta, ca adevărat să fie harnic, trudit, cruțător, străduitor, totuși nu-i cere un lucru, pe care socotește mai pe sus

de toate. Cel-ce a avut prilejul să studieze firea țăranului român din Ardeal, va fi aflat, că pe el nu-l mulțumește hărnicia, truda și osteneala, dacă câștigul ce-l face nu-i aduce pe cale cinstită.

Adese-ori își zice: »Bine că e bogat și are ce-i trebuie, dar' bogăția lui nu-i blagoslovită, că au făcut-o cu mișelia«.

Pe o așa avere nu pune mare preț, căci are experiența, că nu e dăinuitoare.

Drept aceea cere el dela fii săi să se facă cinstiți, să câștige cu muncă dreaptă, că atunci să va răvărsa darul lui Dumnezeu asupra lor.

Țăranul are un termin foarte potrivit căci zice: »Om de omenie vreau să fie copilul meu«.

Dr. Petru Span.

SFATURI.

Vrei să ai lână curată, moale și ușor de lucrat, pune în apa în care o speli, de fiecare 100 chlg. de lână 6 chlg. »carbonac de sodă« 1 litru »Amoniac« și 1/2 chlg. metyl violet«.

Vrei să scoți petele din haine în- trebuințază dacă s petele de grăsime la cele de bumbac ori lână, apă caldă cu săpun, sau apă amoniacală; la cele de mătăasă, eter, amoniac, ori galbinuș de ou.

Petele de vâpsea, lac ori rășină se le scoateți cu esență de terbenină, cu benzină și în urmă cu săpun. Petele de stearin le scoți cu alcool de 99 grade.

Petele de zahar, gelatină, sânge ori albuș de ou, se scot numai cu apă rece, căci cea caldă le încheagă materiile acestea făcându-le să intre tare în ele.

Petele de substanțe vegetale, — ca să mă înțelegi, — de must de poame ori de iarbă verde, scoateți-le spălându-le cu o soluție de acid sulfuros și în urmă clătiți-le cu apă și săpun, (acidul sulfuros se prepară cam greu, dar' fiindcă la așa ceva ne trebuie puțin, vă spun eu un mijloc tare ușor: puneți într'un bid (farfurie) adânc apă, pe apă puneți un bid (bidicel) mic ca cel dela o cească de cafea neagră, în care să fie sulfur (pucioasă) aprindeți aceasta și acoperiți bidul cel mare cu altul potrivit. Pucioasa arde făcându-se un abur alb, (acid sulfuros) care ajunge de să disolvă în apă din bid și aceasta e apoi soluția de lipsă).

Petele de vin din rufe se scot, udând mereu până ce se vede că dispar, cu amestecul făcut din 1 litru apă și 30 grame spirt de sare. Spală-le numai decât apoi cu multă apă rece și petele vor peri.

Petele de rugină ori cerneală se scot spălând rufele bine-bine cu săpun ca de obicei; încălzim ferul de călcat și-l punem cu talpa în sus, pe care așezăm o cârpă udă, din cârpa aceasta iese abor, pe ea punem rufa cu pata, ungând pata mereu cu praf de acid ocsalic (sare de macriș) până ce vedem că dispăre, când apoi mai spălăm odată rufa cu apă și săpun.

FELURIMI.

De ce pipă oamenii. Acum de curând un învățat, căruia îi plăcea să și fumeze, vol să afle, că adevărat de ce fumează oamenii, unii din pipă, alții din țigări, ba unii rod și cotoare de țabac, ear' alții țin gură băgău?

El merse întâiu la un prietin al său și-l întrebă:

— Spune-mi, frate de ce fumezi?

— Tu încă ești fumător, îi zise prietinel, și vei ști, că pipatul după mâncare e foarte bun, ajutând mistuirea.

A doua zi, mergând învățatul nostru pe uliță, văzând în colț un om prăpădit, sdrențos ca vai de el, care însă slobozea rotogoale de fumuri din pipă.

Învățatul se duse la el, și-l întrebă de ce pipă?

— N'am mâncat azi încă nimic și cu pipa îmi stâmpăr foamea — fu răspunsul.

Curios lucru, își gândi învățatul. Unul fumează, ca stomacul plin să mistuie mai bine, altul își înșeală cu pipa stomacul gol.

Nu preste mult învățatul întâlni seara târziu un păzitor de noapte, care pipa din greu. Întrebat că de ce pipă, răspunse:

— Dle, trebuie să stau până dimineața la pază și așa durm, dacă n'as fuma.

În seara următoare învățatul a fost invitat la cină la un conte, unde au fost mulți. După cină toți și-au aprins țigările, ear' contele fură vre-o trei pipe de țabac unul după altul. Învățatul întrebă pe servitorul contelui, că de ce fumează atâta contele?

— Dle, zise servitorul, stăpânul meu fumează seara totdeauna așa, căci altcum nu poate durmi.

Învățatul auzind și aceste răspunsuri, nu mai fu curios că de ce fumează oamenii și nu mai întrebă pe nime.

Dare de seamă și mulțumită publică.

Din Calvasăr.

Pentru biserica gr.-cat. din Calvasăr au contribuit următorii credincioși aflători în Jounstov, statul Ohio (America-de-nord) Ioan Popa, I. Ignat, D. Filip, Dumitru Bucșa, Samoilă Armie, Nicolae Stoia, Ioan Tolciu, bogat, Dumitru Faloba, fiecare câte 10 cor.; Achim Popa, 15 cor.; Dumitru Surdu, Nicolae Muntean, Ioan Vintilă, Dumitru Hila, Aleman Frățilă, Nicolae Vlad, Dumitru Bleoca, Constantin Bucur, fiecare câte 5 cor.; Ioan Hila Roman, 1 cor. 25 bani, toți din Calvasăr; Ioan Câlbează 50 bani; Ioan Manta, 25 bani, Nicolae Radu, 1 cor. 25 bani; Zaharie Șoneriu 25 bani, toți din Trapold; Ioan Pal 1 cor.; Ilie Cergovean 2 cor., ambii din Șeica-mare; Vasile Bogdan, 1 cor.; Ioan Popa, 2 cor.; Ilie Bogdan, 2 cor., toți din Frăua; Nicolae Marian 1 cor.; din Criș; Zaharie Urdea, 1 cor. 25 bani; Ilie Suciu, 1 cor. 25 bani; Nicolae Rohan 50 bani; George Suciu, 75 bani; Toader Doca 50 bani; Mihailă Barbu, 50 bani, toți din Șaeșiu; Ioan Stănișă 1 cor. 25 bani; Ioan Albu, 75 bani; Petru Totoi, 50 bani,

toți din Galați; Moise Brumbea 1 cor. 25 bani, din Calbor; Ambrosie Bodolea 1 cor. 25 bani, Hundrubech; Ioan Blaga, 2 cor., din Boz, Ioan Gherghel, 1 cor.; Ioan Huza, 50 bani; Ioan Frățilă, 50 bani; Toader Frățilă, 50 bani, din Șelcău, Ioan Leb, 50 bani; Zdrail Spechea, 50 bani, Șaldor; Mihailă Cernea, 1 cor. 25 bani, Cucerdea-rom.; Ioan Dumitru, 1 cor. 25 bani; Ioan Șerb, Iosat Șerb, Dumitru Bica, Ioan Roșca, fiecare câte 50 bani; Ioan Simion, Stefan Popoviciu, câte 1 cor. 25 bani, toți din Agrișteu; Stefan Socaciu, Traian Ciotlos, câte 1 cor. 25 bani, toți din Ciucmandru.

Ioan Gherghel, 1 cor.; Vasile Radu, 1 cor. 25 bani; Ioan Petri 75 bani; Vasile Dan, 1 cor., toți din Hundorf; Ioan Colcer, Ioan Maer, câte 50 bani; Zaharie Maer, 1 cor. 25 bani; Petru Colcer, 50 bani, toți din Jaculrom.; Mihail Pop, 1 cor. 25 bani, Boiu-mare, Gusti Popoviciu, 1 cor. 25 bani, din Zagar, Mihailă Dudaș 50 bani.

Mihailă Cifrea, 50 bani; Gligor Chețan, 50 bani; Vasile Hundorfean, 50 bani; toți din Hethiuri, Ioan Vanga, 1 cor. 25 bani; din Bendorf; Pavel Tat, 1 cor. 25 bani; din Buia, Teofil Sas, 1 cor. 25 bani, din Jacobeni, Nicolae Orlandea, 50 bani, din Ruja, Miron Rădulețu, 2 cor. 50 bani; din Ațel, Gherasim Popa, 50 bani; Vasile Coroșiu, 50 bani; amândoi din Lepindea, Ioan Radu, 1 cor. din Nucet, Nicolae Urs, 1 cor. 25 bani; Ioan Sim. Indrone, 75 bani; Ioan Sim. Marta, 75 bani; Nicolae Simion, 75 bani; Nicolae I. Indrone, 75 bani; Gheorghe I. Marta, 1 cor. toți din Pianul-de-jos; Petru Ringet 75 bani, din Vințul-de-jos, Ioan Lazar, cu soția Victoria 2 cor. din Măgărei; Mihailă Stoican, 1 cor. din Ibașfalău.

Aceasta colecție frumoasă s'a publicat Duminecă în 5/18 Dec. poporenilor în sf. biserică, ear' în 8/21 Dec. a. c. luând parte și poporul s'a celebrat sf. liturghie pentru marimimoșii dăruitori, ca bunul Dumnezeu să-i apere și prezească, și să-i întoarcă plini de bunătățile sale cele cerești și pământești în mijlocul iubiților săi.

În numele poporenilor curatoratul bisericesc subscris exprimă tuturor contribuenților adânc simțita sa mulțumită.

Dumitru Hila,
curator primar,
Ioan Hila,
Dumitru Serbu,

Dumitru Deac,
preot gr.-cat.
Ioan Cernica,
Vasile Armie,

Vasile Popa,

CRONICĂ.

Familie românească spornică. Din Coveș ni-să scriu următoarele: Ioan Iosif Armean și cu soția lui Maria, au avut 9 copii (6 fete și 3 feciori) cari astăzi toți trăesc și toți sunt căsătoriți. Părinții susnumiți sunt, bătrânul 79 de ani și bătrâna de 72. Ei sau susținut cu lucru greu al câmpului; în vara trecută încă tot lucrul de economie și l-au lucrat amândoi. Ne-poții lor dela copii sunt cu toți 39, fără cari au murit. Cel mai bătrân dintre frați este Ioan Armean, cantor și cea mai tină este Eugenia.

Țigan uelgaș. Moașa Vilma Pap-Salamon din comuna Siloș a plecat la tîrgul din urmă a Buziașului, dar' de atunci i-a perit urma. Moașa a avut la ea 200 cor. Gendarmilor le-a fost bătător la ochi, că un fecior de țigan, Ioan Datcu cheltuia la bani ca pleava și l-au arestat, dar' Datcu a tîguit din temniță. Făcându-se perchisitie în coliba tatălui lui Datcu, s'a aflat sub pomnol cadavrul moașei, pe care uelgașul l-a ascuns acolo. Datcu acum e căutat de gendarmi.

Avis. Adese-ori se caută »Foaia Poporului« din anii trecuți, cum și nrii singuratici. Pe cei interesați îi avisăm, că la dl. Nicolae Santei în Sebășul-săsesc (Ulița-mare, nr. 8) se află ani din »Foaia Poporului« de pe timpul memorandului, dinainte și de după memorand. Interesații să se adreseze deci acolo.

Ungaria în anul 1904. După statistica cea mai nouă în anul 1904 s'au născut în Ungaria 824.877 de băieți și au murit 489.861 de oameni, astfel sporiul este de 335.016.

În anul trecut numărul populației Ungariei a trecut peste 20 milioane, anunț a fost de 20.104.000 de suflete. Din aceasta sumă 17.570.000 sînt în Ungaria proprie și Ardeal, ear' 2.534.000 în Croația și Fiume. Numărul căsătoriilor încheiate în anul trecut este de 178.481 în întreaga Ungaria.

Cinci orfane. În 17 Ianuarie c. a răposat în Coveș pantolarul Ni olae Cerghezan în vîrstă de 41 de ani, lăsând cinci fete orfane, după-ce mama lor Maria născ Armean, a răposat în vară, în luna August. Fețița cea mai mare este de 12 ani, cea mai mică de 1 $\frac{1}{2}$ an. Cine le-ar ajuta sau ar lua de suflet pe vre-una, ar face un lucru bun și plăcut lui D-zeu!

Ce face beția. În săptămîna trecută au mers mai mulți oameni din Lopadea la Gârbova-de-jos (pe valea Murășului) la tocmeală, și făcându-se tocmeala s'au îmbetat și s'au certat și Lopădenii au plecat seara cătră casă, dar' fiind loviți cu leuca, au greșit drumul și au mers în vad. Au avut noroc cu podarul dela Leorinț, care i-a scos din apă, că acolo pe reau. Iată ce face beția.

Incunoștințare. D-na Susana G. Popp din S-Sebeș incunoștințează on. public, că deschide un curs regulat de bucătărie și preste tot de economie casnică, după următorul program: Cursul va fi de 3 luni și se va începe în 15 Februarie st. n. a. c., din care zi începînd ori cînd se poate face intrarea, calculându-se cele 3 luni dela ziua întrării. La acest curs se vor primi eleve fără considerare de etate sau pregătire. Taxele pe un curs de 3 luni vor fi pentru fiecare de 30 coroane. Cost și cuartir pentru eleve din comunele vecine încă sînt în pozițiune de a putea da, avînd o locuință s'apioasă, și asupra condițiunilor pot da informațiunile de lipsă fiecărui părinte, care o poștește. Pe lângă bucătăria de toate zilele la dorință se pot perfecționa elevele și în bucătăria de lux, în care cas spesele trebuincioase au să se supoarte separat. — Cele pregătite astfel apoi sînt posesiunea respectivelor eleve. Susana G. Popp, Sebeșul-săs. Piața-mare. (Intrarea prin Iacobigasse nr. 2.)

Pentru Românii din Macedonia. Foaia din Iași »Ecul Moldovei« aduce știrea, că în vederea înaintării culturale a Românilor din Macedonia guvernul român va înființa un internat în Costantinopol, va rezolva afacerea școlii române din Berat, va înființa în Macedonia mai multe tipografii, și va face să apară o foaie în Macedonia.

Romania în 1904. Suprafața României e de 13,135,300 hectare, adevărat cam 25,000,000 jugere. Din aceste 3,383,100 hect. sînt necultivate, adevărat constau din bălți, rîuri, munți, stînci, rîpe sau drumuri. Suprafața pădurilor este de 2,774,048. Suprafața pămîntului cultivabil: arături, fînațe, pășuni e de 7,140,000 hect.

Populațiunea țerei în 1904 a fost 6,453,800 locuitori, dintre care cam un milion sînt de origine din Ardeal. Rețeaua căilor ferate este de 3200 chlm. a telegrafelor de 14,800 chlm. a telefoanelor cam de 8.500 chlm. La 1 Aprilie 1904 datoria țerei a fost de 1,382,734,054 lei. Bugetul cheltuielilor pe 1904 a fost 253,890,313 lei, deci aproape 40 lei de fiecare cap. Pentru armată se cheltuie 38,500,000 lei pe an.

Pentru abonații nostri din America. Iubiții nostri abonați din America, pentru a încunajura ori-ce confuze, sunt rugați a trimite banii de abonament sau ori ce alți bani, d. e. pentru comande de cărți etc. în pllc (cuvertă), adresată de-a dreptul redacției «Foaia Poporului». Pe pllc se arată că scrisoarea cuprinde banii și câți și în scrisoare se scrie adresa și comanda. În chipul acesta putem să îndeplinim numai decât comanda. Modul de a trimite banii prin mijlocul bancarilor și băncilor, dă prilej la multe confuzii, la cari noi nu suntem de vină. Rugăm deci iubiiții nostri compatrioți din America, a da ascultare acestel rugări a noastre, în interesul lor propriu.

*

Cununii. Carolina Crișan și Ioan Magda s. notar își anunță cununia ce se va celebra Duminică în 19 Febr. st. n. a. c. la 3 ore p. m. în biserica gr.-or. din Mesentea.

— D-ra Elisaveta Pop, și dl Dumitru Bozdog, își serbează cununia Duminică în 19 Februarie st. n. a. c., în biserica gr.-cat. din Ighiu la 2 ore d. a.

*

„Bihoreana”. Direcțiunea băncii «Bihoreana» din Orade face cunoscut, că adunarea generală ordinară a băncii se va ținea în 25 Februarie 1905 st. n. la 10 ore înainte de amiază în localul institutului.

*

Botezați creștini. Preotul coloniei române din Canada, archimandritul Ungureanu, a botezat în legea ortodoxă doi negri și un evreu.

*

Asil pentru orfani și neputincioși. Dintre decesiunile adunării generale a «Reuniunii române de înmormântare din Sibiu», vrednică de remarcat este hotărârea unanimă, conform căreia direcțiunea este autorizată a cumpăra un imobil (grădină), pe care ar fi să se ridice asilul. În această afacere direcțiunea, cu rezerva aprobării adunării generale extra-ordinare poate reflecta pe lângă banii proprii fondului «Asilului» cu peste 1200 cor. și la banii gata, de aproape 5000 cor., ce formează averea Reuniunii, și poate încheia cu eventualul vânzător și contractul provisor de cumpărare. Fondul «Asilului» e întemeiat și alimentat, precum se știe, din cele 10%, detrase din ajutoarele după casurile de moarte, din competențele datorite de directorul P. Lucaș, și secretarul V. Tordășianu, cum și din unele daruri făcute în amintirea iubiților răposați. După această hotărâre, și mai ales după ce locul va fi cumpărat, spriginit va fi de inimi generoase, cari mângâiere vor afla în faptul, că din prisosul lor imbie-vor obolul pentru un scop atât de umanitar.

*

Istoria bisericească a Românilor. Dl G. M. Ionescu licențiat în teologie, (București), după muncă încordată de 11 ani prin diferite archive și biblioteci pentru adunarea materialului bogat și prețios, a pus sub tipar primul volum din «Istoria bisericii Românilor din Dacia-Traiană», op ilustrat, care va apărea în cel puțin șase volume de câte 650-700 pagini. Această lucrare uriașă va cuprinde întreaga istoria religioasă a tuturor Românilor, începând cu originea creștinismului până în zilele noastre. Volumul, ce va apărea în curând costă 10 lei pentru abonați și 12 lei pentru neabonați.

*

Dicționarul geografic al Transilvaniei va fi luat în curând în lucrare din partea societății geografice române. Comitetul va face propunere în privința aceasta, în adunarea generală din Martie. M. Sa regele Carol, presidentul societății geografice, a aprobat propunerea, Spesele sunt statorite astfel: 12.000 lei pentru redactori și 3000 lei pentru tipar.

*

Ilustrațiuni. Avizăm onoratele redacțiuni ale ziarelor noastre, că clișeurile ilustrațiilor ce apar în «Foaia Poporului» sunt proprietatea noastră și îndată după apariție le vindem cu un preț foarte ieftin. Cel interesat să li-nevoiască a se adresa la redacție.

*

Cas de moarte. Moise Cațaveiu, vrednicul econom din comuna Lisa, după lungi și grele suferințe a încetat din viață în 2 Februarie a. c. n. la 9 ore a. m. în spitalul Francisc Iosif din Sibiu. Rămășițele pământești i-s-au așezat spre vecinica hodină în 5 Febr. la 2 ore p. m. în cimiterul bisericeii din suburbiul-Iosefin. Ceremonia i-s-a făcut de către preotul Petru Simtion și cantorul bisericesc, și de un învățător. Cântărilor funebrele au fost cântate foarte frumos de către 4 elevi seminariali, din curs III. pedagogic, storcând lacrimi din ochii asistenților. Pe răposatul îl deplânge soția sa Eva, George, Petru, Moise ca fii și Vârvața G. Cațaveiu ca soră.

De înmormântarea lui s-au îngrijit foștii consăteni, dl Mihail Sin, croitor și dl Ioan Nistor, ped. curs. III. în Sibiu.

*

Logodnă. Dl Vasile Stan profesor la seminarul «Andreian» și Anița Vidrighin (Rășinar) vestesc că sunt logodiți.

*

Menelle în Europa. Regel Abesinieii, Menelic, după cum scrie New-York-Herald, va veni la vară în Europa și va visita curțile din Roma, Paris și Londra.

*

Aprobare de statute. Consistorul arhiepiscopesc din Sibiu a aprobat statutele Reuniunii femeilor pentru înfrumusețarea bisericii din Feldioara.

*

Procesul „Cărții de aur”, după-cum scrie «Telegraful român», are un epilog foarte simțitor pentru autorul ei. Spesele procesului urcate la suma enormă de 1764 coroane, se cer dela autorul condamnat, dl T. V. Păcătan, și încassarea lor pe cale execuțională a fost deja ordonată. Pe lângă șese luni de temniță, petrecute în Seghedin, mai vine deci acum și ruina materială.

*

Societatea de teatru. «Societatea pentru crearea unui fond de teatru român» a ținut Luni, în 13 Febr. c. o ședință, în care s'a hotărât să se creeze două stipendii pentru tineri, cari se dedică carierei artistice-teatrale, a hotărât apoi să se publice concurs pentru premierea a două piese originale românești și în fine a votat 6000 cor. «Asociațiunii» pentru construirea unei scene stabile în sala «Muzeului național» din Sibiu.

*

Furtul din Zălau Hoții, cari au spart, cassele dela oficiul de dare din Zălau — despre ce am scris în nrul trecut — încă nu sunt cunoscuți. Au fost prinși până acum doi oameni, un agent, Weltman și un lăcătuș din Orade, dar' aceștia tăgăduesc și nu s'au putut dovedi de vinovați.

*

Cătră toți economii. Marea negustorie ces. și reg. de semințe Edmund Mauthner în Budapesta — după cum aflăm în urma tendinței lăncede, a scos din vigoare prețurile din catalogul «eu principal. apărut în 1 Ian. n. a. c. pentru sămânța de trifoiu roșu (trifoiu stirian). Prețurile sunt următoarele: Nr. 4 prima primissima 95. cor. nr. 4-a prima întâiu 93. — cor. nr. 4-b prima 92 — cor. per 50 chlgr. Aceste trei calități sunt de cea mai mare curățenie și de cea mai mare torță de germinare. Este în general cunoscut, că firma Mauthner nu pune în circulație trifoiu roșu nici italian, nici american și că trifoiul furnizat de această firmă e lipsit de mătăsă de trifoiu, se constată prin plombarea oficioasă a stațiunii reg. u. de controlă de semințe. Aceasta reducere în cercurile economilor află mare recunoștință, fiindcă prin aceasta se dă o nouă dovadă, că Mauthner are neconținut în vedere interesele economilor.

85 1-1

Fișpanul Aradului. Cum am amintit, fișpanul Aradului, Ivan Urban a abzis și în locul lui, după-cum scriu foile ungurești, va fi numit de fișpan contele Iuliu Károlyi.

*

Reununea sodalilor români din Sibiu», precum aflim, aranjează Sâmbătă la 25 Februarie n. c. în «Unicum» un concert împreună cu petrecere de joc. Venitul curat e destinat fondului «Masa învățăceilor meseriașilor români».

*

Din Lăscud ni-s'a trimis un raport despre o producție și petrecere, aranjată în 6 Nov. a. tr., acolo, cu prilejul adunării de toamnă a învățătorilor gr.-cat. din despărțământul «Ernot». Raportul fiind prea întârziat, nu-l putem publica, dar' constatăm din el, că producția și petrecerea a succed foarte bine, iar venitul a fost următorul: Venit brut 123 cor. 60 bani. Spesele 53 cor. 30 bani și așa a rămas venit curat 70 cor. 30 bani, cari s'au predat curatoratului bisericesc.

*

Petrecere în Hașfalău. Din Hașfalău ni-se scrie, că acolo s'a dat în 15 Ian. c. o producție bine succedă, sub conducerea harnicului învățător, Aurel Oancea. S'a cântat «Fetele casnice» de T. Popoviciu; s'a declarat poezia «La oglindă» de G. Coșbuc etc. și s'a jucat piesa «Florin și Florica» de V. Al-xandri. La petrecerea ce a urmat după producție s'a jucat între altele hora, instruată de învățătorul și care dispăruse dintre Români de acolo. Venitul a fost 62 cor. Spesele 42 și așa venitul curat e de 20 cor. pe cari bani să vor procura cărți pentru biblioteca tinerimii.

*

Damele știu mai bine, cât de importantă este o față drăguță, proaspătă, ce putere, ce comoară este aceasta, de ce prețioasă este împărțită o damă frumoasă. A fi frumoasă însă e mare problemă, nu e destul dacă cineva e drăguț, posedă formă sveltă a corpului, un exterior plăcut și grație plăcută, cel mai important lucru este curățenia teintului, care nu e pătat cu pistruu, obrații trebuie să fie netezi și proaspeți. Damselor nu le sunt necunoscute aceste reguli de frumusețe, de aceea se și fugrijesc cu mare zel pentru cultivarea teintului și sunt gata a jertii din toată inima pentru ajungerea și ridicarea acestora. Astăzi nu mai e se ret, că laptele de crastaveți a lui Balassa, veritabil englez, este singurul mijloc de frumusețe existent, care după ce-l folosim de 2-3 ori deja de arțează bubele, pistrii, bubițele, pețele de ficat, netezește sbârciturile și crețele, schimbă teintul în alb, proaspăt și frumos. Se poate căpăta în farmaciei per 2 cor. o sticlă. Expediție cu poșta dela farmacia C. Balassa, Buda este — Erzsébetfalva. Depou principal în Sibiu: farmacia lui I. C. Molnar.

POSTA REDACȚIEI ȘI ADMINISTRĂȚIEI.

Al. Tr. în Gerliste (ab. nr 9135). Unele de te-sătorie etc de care întrebi să află la: G. Konnerth, Schmid gasse nr. 6 (Sibiu).

T. I. în R. Regretăm, dar' nu mai avem acci-nri. Pe viitor reclamați îndată ce se pierde vre-un număr.

G. D. în Volla și D. O. în Spăin Dela noi merge regulat foaia, cu adresă tipărită (Nr. 5507 și 129.)

Ab. Nr. 371. (Lăscud). Ne pare rău, dar' despre lucruri petrecute în Noemvrie e prea târziu a publica acum. Am făcut la «Cronică» un mic extras. De alte-ori trimite mai curând.

N. H. în Ș. Lucruri de aceste aratăți-le în consistor etc. cu dovezi

I. B. (Alba-I.) Ne pare rău, dar' apelul numai ca inserat se poate publica, căci nu avem loc.

M. Brăh. în Hudegk. Adresați-vă la comerciantul Dumitru B. Comșa, în Szelistye (Szebenm.)

Proprietar, editor și redactor responsabil

Silvestru Moldovan

Tiparul „Tipografia” Iosif Marschall

Fala fiecărei economice
e a avea o cafea bună.

Cafeaua
Kathreiner de maltă a lui »Kathreiner«

nar trebui să lipsească,
dela pregătirea cafelei zil-
nice, din nici o bucătărie.

o o o

Să se ceară numai în pa-
chete originale ou numele
»KATHREINER«.

2 7-20

Vindecarea deplină a boalelor secrete.

Să nu pregete nime într-o chestiune atât de gîngă: a se prezenta odată în persoană pentru-că cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din străinătate poți afla punctual locul, cauza, răspîndirea și starea boalei, ori-cât de adînc ar fi boala înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări poți cu siguranță afla și calea, pe care ajungi la vindecarea rîului, ceea-ce fiecare o poate face acasă fără de a-și împedeca ocupațiunile. Dacă cineva nu poate veni în persoană, atunci se-și descrie boala cu deamănuntul și după ce va fi esaminată va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioase pe lângă ținerea în cel mai mare secret în scrisoare pune marcă de răspuns. După încheierea curei scrisorile se ard sau la cerere expresă se retrimit.

Un astfel de leucitor și curățitor e institutul special al drului Palócz, medic de spital (Budapesta VII. Kerepesi-út 10) unde cu bunăvoință și conștientitate capătă ori-cine (bărbat sau femeie) deslușiri asupra vieții sexuale, unde i-se curăță sîrțile bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberează de boală și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiilor zilnice Dr. Palócz vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metodel lui propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, boalele de besică, de țeve, de tisticule, de șira spinării, de nervi, urmăriile onaniei și ale sifilisului, boala albă boale de sânge de piele și toate boalele ce se țin de organele sexuale femeiești. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palócz dela 10 ore a m. până la 6 ore seara (Dumineca până la 12 ore la amezai).

Adresa: Dr. PALÓCZ medic de spital specialist:
Budapesta VII. Kerepesi-út 10. 129 25-

500 Coroane

plătesc celui-ce ar mai căpeta vre-odată durere de dinți ori îi va miroși gura după-ce va folosi apa de dinți a lui Bartilla, o sticlă cu 70 fil. Pentru trimiteri franco 95 fil. deosebit. Ed. Bartilla-Winkler Viena 19/1. Sommergasse 1. În Sibiiu: în farmaciile: în Piața mare 10; în Piața mică 27; strada Cisnădiei 59; ulița Turnului (Saggasse); ulița Ocnei 2; farmacia Feutsch; Meltzer, str. Gușteritei și str. Cisnădiei. În Bistrița: farmacia lui Herbert. Sebeșul-săsesc: farmacia Lederhülger; Sighișoara: farmacia lui Ligner.

Să se ceară pretutindenea apriat apa de dinți a lui Bartilla. Denunțări de falsificare vor fi bine plătit. La locurile unde nu se poate căpeta, trimite sticle cu 5 cor. 20 fil. franco. 3 4-26

50.000 pîrechi de ghete.

4 pîrechi de ghete numai cu fl. 2.80

din cauza de cumpărare a unei mari cantități în articlii de ghete, cît timp ține proviziunea, se vor vinde pe preț de nimica. 1 pîreche de ghete pentru domni și 1 pentru dame, de piele brună sau neagră, cu șinoare, I. calitate, galoșăți, cu talpă bătută tare cu cuie, mai departe 1 pîreche de ghete de modă pentru domni și una pentru dame, cu pasepoil, foarte elegante, fazonul cel mai nou, tare, căptușiți cu materie caldă, provăzuți pentru iarnă, foarte dragă și ușori. Mărimea după centimetri. Toate 4 pîrechile costă numai fl. 2.80. Expedarea se face trimițînd banii înainte sau cu rambursă prin

Esportul de ghete S. URBACH

Cracovia Nr. 286. 5 1-1

Schimbul se primește, și banii se retrimit fără amînare astfel că risicul e cu totul eschis.

Institut de credit funciar din Sibiiu.

Strada Pintendului nr. 2.

Imprumuturi hipotecare pe anuități.

Scrisuri funciare, scutite de dări.

ce se pot lombarda la banca austro-ungară, se pot depune la toate tribunalele ungare de stat drept cautiune și vadiu și ca cautiuni de căsătorii militare

Depuneri spre fructificare.

Dajdia la interesele dela depuneri o plătește institutul.

Escomptare de cambii.

Avansuri pe efecte publice.

Credite de cont-curent

contra întabulări și altă garanță.

Esecutarea

de fiecare afacere de bancă și de zarație prin

Cassa de schimb

Sub condițiuni culante, mai cu seamă:

cumpărarea și vînzarea de efecte publice monete străine,

rîscumpărarea cupoanelor și efectelor sortate,

incasarea de cambii, checuri și asemnări,

predarea de asemnări și bilete de credit pentru străinatate,

ingrijirea de coale de cupoane.

luarea efectelor în deposit spre păstrare,

inchirierea de resorturi de casse de fer

(cafe deposite), sigure contra incendiului și a spargerii, etc. 1 7-52

Informațiuni amenunțite se dau cu bunăvoință și fără spese.

Cunoscuta hîrtie de cigarette egipteană universală

A I D A

(Vergé-Combustible)

Deposit pentru Sibiiu la Domnul:

CAROL ALBRECHT.

7 5-52

Strada Ocenei.

George Schenker & Fiu

Fabrică de spirt și deposit liber de spirt

Sibiiu — Nagyszeben,

strada Rosenfeld Nr. 21 și strada Faurului Nr. 12.

Ofer rămînînd liber, contra netto casa și dela fabrică sau deposit liber

34 l-

și anume per 100 litere-grade:

I-a rafinată 96% . . . cor 160- } Spirt crud (articlu de făină) 90-91%, cor. 162-
II-a rafinată 96% . . . > 153- } Spirt crud (articlu încins) 90-91%, > 158-
III-a rafinată 96% . . . > - } Spirt crud (art. de crumpene) 90-91%, > 154-

Lieheruri, rumori, rachuri calitate obicinuită la cumpărare de 26 litre, 1 litru = cor. 1.

Crumpene se cumpără aici întotdeauna.

Gustav Dürr

mechanic.

Magazin de mașini de cusut și de velocipede,

Sibiiu. Piața-mare nr. 19.

Recomandă depositul seu mare și bine asortat cu toate felurile de mașini de cusut mai renumite din fabrici străine și indigene pe lângă un preț foarte moderat.

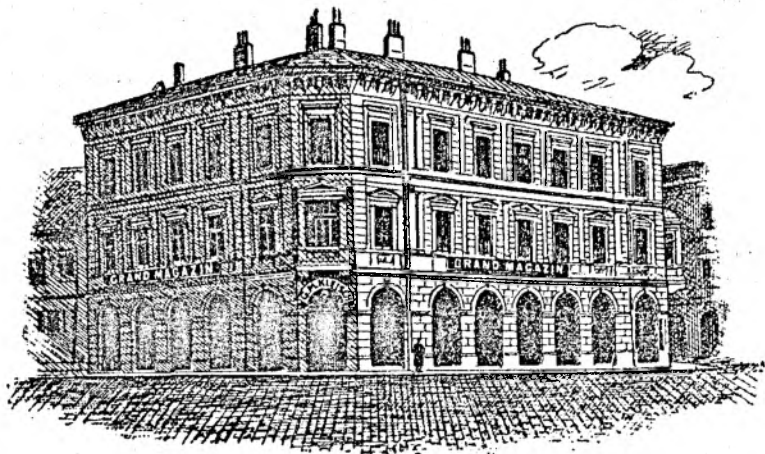
6 4-26

Ca specialități se recomandă mașinile de cusut:

Seider & Naumann, G. M. Pfaff.

Toate acareturile mașinilor de cusut de ori-ce fel precum ace, curele, oleiuri fine și altele se află întotdeauna în depositul meu. Reparaturile la mașinile de cusut de ori-ce fel sînt esecutate prompt, ieftin și conștientios cu garanție. Pentru fiecare mașină nouă de cusut cumpărată dela mine dau 5 ani garanție.

Depositul de linoleu și covoare dela Grand Magazin

furnisează

83 1—

Covoare	dela	9 cr. în sus
Covoare mici (dinaintea patului etc.)	»	30 » » »
Perdele	»	99 » » »
Plapome de flanel B.	»	99 » » »
Toale	»	90 » » »

Coperitoarele, prin cari nu pătrunde apa, ale Grand Magazinului
sunt cele mai bune.

Nr. 160 F.

Orologe, obiecte de aur și de argint deposit dela fabrica

Iulius Erös

Sibiu (Nagyszében) str. Cisnădiei 3

Cel mai mare deposit

din Transilvania dela fabrică, de oroloage, juvaeri, obiecte de aur și de argint al lui Iulius Erös Sibiu (N.-Szeben), strada Cisnădiei nr. 3.

Toate obiectele de aur și de argint sunt probate și esaminate oficios și pe fie-căre obiect este oficială vizibilă „marca”, afară de aceasta să dă garanță în scris despre veritatea fie-cărui obiect.

Prețuri-curante ilustrate se dau la cerere gratis și franco. 24 5—52

Nr. 160 F. Orologiu de nickel, cu coperiș dublu, foarte masiv 7 cor. 50 bani.

Sanțuri de nickel 50, 70, 100, 140 bani.

Sanțuri de argint 2 cor. 90 bani până la 10 cor.

Șnoare pentru orologiu, 20, 30, 50 bani.

A V I S.

Am onoare a avisa pe stimații mei mușterii și p. t. public, că cu fabrica mea de licher și cu negoțul meu de spirituoase m'am strămutat în casa mea de nou edificată în

Nr. 7

în strada Gușteriții,

unde, ca și mai nainte, se află în mare asortiment și cu prețurile cele mai ieftine licherurile mele foarte fine, distinse la esposiția industrială sibiiană din 1903 cu premiul prim, medalie de aur.

Recomand și escelentul meu

Rum indigen

în calitatea cea mai fină, cum și garantat

Rum de Jamaica veritabil

importat direct din Londra, mai departe cognacul veritabil al renumitei firme de fabrică Czuba-Durozier, în umplătură originală și după măsură, rachiu veritabil, curat de lagăr și treve, slivovitz veritabil, curat, vechiu cum și în general toate soiurile de spirituoase bune și foarte ieftine.

Cu distincă stimă

Henric Rieger

fabrică de licher și negoțătorie de spirituoase.

Sibiu, strada Gușteriții Nr. 7.

29 8—8

la previță listă de prețuri și mostre gratis și franco.

Eftin de minune!

500 buoați ou fi. 1.85.

Un orologiu escelent și elegant, cu garanță că umblă bine și în 36 de ore numai odată trebuie tras, împreună cu un lanț aurit; un admirabil ac de oravată cu brillant-simili; un inel aurit cu peatră limit. pentru domni ori dame; o garnitură admirabilă, constătătoare din humbi de manșete, guler și un plept, gar. 3%, aur-doublé, 6 buoați batiste de buzunar, gar de in; unelte de scris elegante de nickel o etui de arglină de tealstă cu un pepten frumos; un săpun de tealstă aromat o; o carte de noțite legată; 12 buoați de bilete artistice a bărbaților renumiți ai secolului trecut, 72 buc pene de cancelarie engleze și încă 395 buoați diverse, cari sunt folosite în casă, sunt gratis Toate la olaltă cu orologiu care singur prețuiește acești bani, costă numai fi 1.85.

Trimiterea cu rambursă sau cu plată înainte prin casa de export

H. Spingarn, Craiovia, nr. 42.

La cumpărare de două pachere dau gratis un frumos briceag de buzunar, cu două tășuri La mai mult de două pachete de fiecare un astfel de briceag.

Pentru-ce nu convine, se trimite numai decât înderept bani. 17 1 1

Aranjament nou, cumpărare favorabilă, cel mai solid mod de lucrare.

Compoziții de ceară și lumini de stearin în ori-ce mărime.

Lumini pentru biserică,

albe, cu flori decorate, infrumșetate prin mușcături și scobite, pachetarea cea mai bună, tămâie, benzoie, ulei de ars de calitate cea mai bună.

GUSTAV MELTZER,

fabrică de lumini și săpun, parfumerie înființată la 1848. 27 4—

SIBIU, Strada Gușteriții 25.

Senegin

contra tusei, răgușelii, durerii de piept, ofticeii, tusei măgărești, catarului, astmei, greutateii de respirat, lungoarei și tusei săci. Vindecă sigur și repede. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Capșto unsoare. Contra durerii de oase, podagrei, reumatismului, răcelilor, durerilor de cap, dinți și nervi, precum și scrintiturilor. Cele mai îmbătrânite boale le vindecă Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor. 15 7—52

Centarin. Contra morburilor de stomach, precum lipsa de apetit, mistuirea rea, catarul și aprinderea de stomach, greața și vomarea, sgârcurile cele mai grele. Leac sigur. Folosește și la curățirea sângelui. Prețul 1 cor. 20 fl. și 2 cor.

Kaljodsarsaparill. Mijloc escelent pentru curățirea sângelui la sifilis, morburile tineretelor 1 sticlă 2 cor.

Laxbonbons. Inchiderea scaunului e cauza diferitelor morbuuri, precum palpitarea de inimă, amețeli, dureri de cap și altele. Deci cine suferă de incheierea scaunului numai decât să comandeză Laxbonbons, zacharele purgative, plăcute și dulci la luat. Prețul 1 cor.

Oornel Demeter,

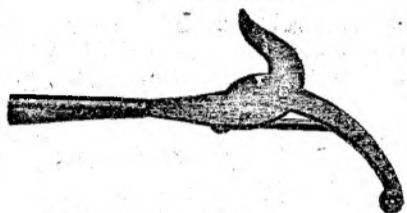
Szászváros, Piața școalei nr. 35.

De închiriat.

În frunța comună **Réhäu** cu peste 2000 locuitori, este tocmai în centrul comunei de închiriat o **ferărie (covăile)** cu tot aranjamentul necesar în bransa aceasta pe unul sau și pe mai mulți ani. Adresa:

Maria G. Oancea

véd de ferar în Réhäu
p. u. Szászsebes (Szeben m.)
31 1-3

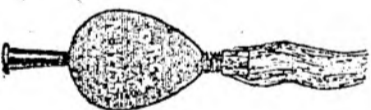

Foarfecii de omide, facili de omide,
perii pentru scoarța pomilor și
sgărietoare de pomi.

Deposit bine asortat de unelte de grădină,
liste de prețuri la dorință se trimit gratis.

Foi de țesut pentru femei.
La comanda să se arete lungimea, numărul
dimpilor și numărul pășuselor.

Carol F. Jickeli, Sibiu.

Ludovic Ferencz,

croitor de bărbați,
Sibiu, strada Cisnădiei nr. 12,
recomandă p. t. publicului
pentru sezonul de toamnă și iarnă
noutățile

sosite chiar acum, pentru haine
de bărbați stoffe englezești,
francezești și indigene, din cari
se execută după măsură cele mai
moderne vestminte precum: Sacko,
Jaquete, fracuri și haine de
salon, cu prețuri foarte moderate.

Deosebită atențiune merită
noutățile de stoffe pentru **pardi-
siuri** și „Raglam“, cari se află
totdeauna în deposit bogat.

Asupra **reverenzilor** con-
fecționate în atelierul meu îmi per-
mit a atrage deosebita atențiune a
on. domni preoți și teologi absolvenți
în casuri de urgență confecțio-
nez un rind complet de haine în timp
de 24 ore.

9 7-52

Pentru tipar responsabil Iosif Marschall.

Banca de asigurare „TRANSILVANIA“ din Sibiu

8 85-52

Intemeiată la anul 1868

în Sibiu, strada Cisnădiei nr. 5 (edificiile proprii),
asigură în cele mai avantajoase condiții:

contra pericolului de incendiu și exploziune,
edificii de ori-ce fel, mobile, mărfuri, vite, nutrețuri și alte produse economice etc.

asupra vieții omului

în toate combinațiile, capitale pentru cazul morții și cu termen fix, asi-
gurări de copii, de studii, de zestre, rente pe viața întreagă etc. etc.

Asigurări populare fără cercetare medicală

Asigurări pe spese de înmormântare cu solvirea imediată a capitalului.

Valori asigurate contra incendiului: Capitale asigurate asupra vieții:
95,727.010 coroane. 10,102.362 coroane

Dela întemeiere institutul a solvit:

pentru despăgubiri de incendii 8,249.882 c. pentru capitale asigurate pe viață 2,920.068 c.

Oferte și ori-ce informațiuni se pot primi dela:

Direcțiune în Sibiu, str. Cisnădiei nr. 5 etajiu I., curtea I.,
și prin agenturile principale din Arad, Brașov, Cluj, Făgăraș și Timișoara, precum
și dela subagenții din toate comunele mai mari.

Avis de deschidere.

Firma veche și bine cunoscută

JULIUS MEINL

(înființată în anul 1862),

cea mai mare și mai veche negu-
tătorie specială pentru cafea, teie,
cacao și ciocolată, și-a deschis în

SIBIU

Strada Cisnădiei Nr. 24

o filială și are onoare a invita p. t.
public pentru a o visita.

Vă rog cereți catalog de prețuri
și broșură!

Ambele se trimit gratis și franco
la adresa dorită.

279 8-10

Marca de scutire

Cercala deimprimat E. T. Gleitsmann, Dresda—Budapesta.